

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مجمع بین‌المللی انرژی»

دوره هشتم - سال اول

شماره ثبت:

۱۸۳

شماره چاپ:

۲۴۳

تاریخ چاپ:

۱۳۸۷/۵/۲۳

مقدمه

بررسی تاریخی توسعه اقتصادی نشان می‌دهد که انرژی از جمله عوامل موفقیت و پیشرفت اقتصادی است. بر این اساس سرنوشت توسعه اقتصادی کشورها با انرژی گره خورده است. از آن زمان به بعد کشوری که قادر بود انرژی خود را تأمین نماید، فرایندهای توسعه را به شکل آسان‌تری طی مسیر نموده است. این وضعیت باعث شد که قدرت‌های بزرگ از عامل انرژی به‌عنوان ابزاری برای کنترل رقبای خود استفاده نمایند. وقوع جنگ‌های متعدد در دنیا، آلودگی‌های زیست‌محیطی، شوک‌های نفتی متعدد، بی‌ثباتی در بازار انرژی و وابستگی اقتصادی کشورها به نفت سبب شده است که کشورهای مصرف‌کننده و تولیدکننده انرژی همکاری‌هایی را در بخش انرژی داشته باشند تا از این طریق مناسبات میان کشورها از ثبات بیشتری برخوردار شود. تشکیل مجمع بین‌المللی انرژی نیز در این راستاست.

مجمع بین‌المللی انرژی (IEF)^۱

مجمع بین‌المللی انرژی بزرگ‌ترین هماهنگ‌کننده وزرای انرژی جهان است. بروز بحران‌های متعدد و شوک‌های نفتی، سقوط قیمت نفت، نیاز متقابل کشورهای تولیدکننده و مصرف‌کننده به همکاری جهت تأمین منافع فی‌مابین باعث شده است که اولین دور گفت‌وگوها جهت تأسیس این مجمع در سال ۱۹۹۱ میلادی به ابتکار فرانسه و آژانس بین‌المللی انرژی با حضور وزرای ۲۵ کشور تولیدکننده و مصرف‌کننده نفت و ۹ سازمان بین‌المللی در پاریس برگزار شود. در این نشست مقرر شد جلسات مجمع هر دو سال یک‌بار برگزار شود. ترکیب اعضای مجمع عبارتند از: آژانس بین‌المللی انرژی (IEA)^۲، کشورهای عضو اوپک، روسیه و کشورهای بزرگی چون چین و هند.

این مجمع زمینه‌های لازم برای مشارکت بیش از هفتاد کشور جهان را که بیش از نود درصد نفت و گاز دنیا را تولید و مصرف می‌کنند، فراهم می‌نماید. عموماً در بیانیه‌های مجمع، مفاهیم مشترک طرفین عرضه‌کنندگان و مصرف‌کنندگان انرژی را که در امنیت جهانی انرژی مؤثر است مورد توجه قرار می‌دهند. در این مجمع عموماً وزرا ملاقات‌هایی با هم برگزار می‌کنند که در این ملاقات‌ها درباره موضوعات مشترک، چالش‌ها و فرصت‌ها به بحث و تبادل نظر می‌پردازند. یازدهمین اجلاس مجمع در ایتالیا در سال ۲۰۰۸ برگزار شد. همان‌طوری که اشاره شد در اولین نشست مجمع تعداد اعضا ۲۵ وزیر بوده است که در اجلاس دهم به ۶۵ کشور رسید. افزایش تعداد اعضا بیانگر اهمیت این مجمع و همکاری‌های بین آنهاست.

شماره مسلسل:

۳۱۰۹۲۰۰

تاریخ انتشار:

۱۳۸۷/۶/۱۹

1. International Energy Forum.
2. International Energy Agency.

اظهار نظر کارشناسی

وجود چالش‌های مختلف در بازار انرژی دنیا باعث شده است که کشورهای تولیدکننده و مصرف‌کننده بزرگ جهت رفع آن تدابیر لازم را فراهم نمایند. از جمله آن تشکیل مجمع بین‌المللی انرژی است. از آنجا که دستیابی به پیشرفت و حل مسائل و مشکلات منطقه‌ای و جهانی بدون تعامل میسر نخواهد شد و با توجه به اینکه گسترش و توسعه همکاری‌های دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی از جمله اهداف سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه است و در چشم‌انداز و سیاست‌های کلی نظام برای بخش نفت و گاز کشور نیز اهدافی در نظر گرفته شده است؛ بنابراین با رعایت ماده (۱۴۸) قانون برنامه سوم که در ماده (۱۲۹) برنامه چهارم توسعه نیز تنفیذ شده است، عضویت در مجمع توصیه می‌گردد. ضمن آنکه اصول ۷۷، ۱۲۵ و ۱۵۳ قانون اساسی نیز نحوه عضویت در مجامع بین‌المللی را مشخص کرده است. با توجه به اینکه در اصل هشتادم قانون اساسی کمک‌های بین‌المللی، نیاز به تصویب مجلس است؛ لذا در مورد متن ماده واحده نیز پیشنهاد می‌گردد، عبارت «و یا کمک» که در متن لایحه درج شده است یا در قالب تبصره‌ای نوع و مقدار آن مشخص گردد یا در صورتی که هر ساله ممکن است مقدار آن تغییر یابد، در قالب لایحه بودجه سالیانه برای تصویب، به مجلس شورای اسلامی تقدیم شود.